

არაბული ენის გარეობითი სისტემის ქართულად
ტრანსკრიფცია-ტრანსლიტერაციის სახელმძღვანელო ცენტრი
(მიღებულია სახელმწიფო ენის ექსპერტთა კომისიის 2020 წლის 6 მარტის სხდომაზე)

#	არა-ბული	IPA საერთაშორისო ფონეტიკური ანბანი	ქართული შესატყვევისი	მაგალითები	ტრადიციით, ისტორი- ულად დადა- სტურებული, სოციალუ- რად სანქ- ცირებული ფორმები
1.	ء	/ʔ/	Ø	ანთროპონიმები: جبرائيل /dʒibra:ʔi:l/ ჯიბრაილ-ი أنس /panas/ ანას-ი طائف /tˤa:f/ ტაიფ-ი آلاء /ʔa:la:ʔ/ ალა مؤمن /muʔmin/ მუმინ-ი ტოპონიმები: سندا /si:na:/ სინა الإمارات /al-ʔima:ra:t/ ალ-იმარათ-ი أسيوط /ʔsju:tˤ/ ასიუტ-ი صدر /raʔs sidr/ რას სიდრ-ი	საამიროები
2.	ا	/ʔa:/	ა	ანთროპონიმები: آدم /qa:dam/ ადამ-ი آلاء /qa:la:ʔ/ ალა ტოპონიმები: اسیوا /qa:sija/ ასია ازرو /qa:zru:/ აზრუ	აზია
	ه	/a:/	ა	ანთროპონიმები: خالد /xa:lid/ ხალიდ-ი بلال /bila:l/ ბილალ-ი فاتحة /fa:tiha/ ფათიჰა ابراهيم /ʔibra:hi:m/ იბრაჰიმ-ი	

				قىمۇنىڭىمەدى: بغداد /bayda:d/ ۋاڭداۋەد-ى نجران /nadʒra:n/ ۋاچىرەن-ى ليبيا /li:bja:/ ۋىبىيە زوارە /zuwa:ra/ ۋەزەرە	
	ج	/a:/	ا	اڭتىرىپۇنىڭىمەدى: موسى /mu:sa:/ ۋەساد لبنى /lubna:/ ۋەبىنە قىمۇنىڭىمەدى: بردى /barada:/ ۋارادى	
3.	ب	/b/	ڭ	اڭتىرىپۇنىڭىمەدى: بدر /badr/ ۋاڭرە-ى باس /ba:sim/ ۋاسىم-ى حبيب /ħabi:b/ ۋەبىب-ى ابراهيم /?ibra:hi:m/ ۋېرەتىم-ى بلال /bila:l/ ۋەلەل-ى لبنى /lubna:/ ۋەبىنە قىمۇنىڭىمەدى: بغداد /bayda:d/ ۋاڭداۋەد-ى البصرة /al-basra/ ۋە-ۋەسرا لبنان /lubna:n/ ۋەبىنەن-ى حلب /halab/ ۋەلەپ-ى نابلس /na:blus/ ۋەبلىس-ى البطراء /al-batra:ʔ/ / /batra:ʔ/ ۋە-ۋەتىرە/ۋە-ۋەتىرە طرابلس /t'ara:bulus/ ۋەرەبۇلۇس-ى قرطبة /qurt'uba/ ۋەرەتىپە إشبيلية /iʃbi:lijja/ ۋەشېلىيە دبى /dubaj/ ۋەبى	ۋەسرا ۋەبىنەن-ى ۋەلەپ-ى ۋەلەپىدە ۋەتىرە ۋەتىرە ۋەرەبۇلۇس-ى ۋەرەتىپە ۋەشېلىيە ۋەبى
4.	ت	/t/	ئ	اڭتىرىپۇنىڭىمەدى: تامر /ta:mir/ ۋەمۈر-ى فاتحة /fa:tih/a/ ۋەتىپە تیمور /tajmu:r/ ۋەتىمۇر-ى قىمۇنىڭىمەدى: تونس /tu:nis/ ۋەنسىس-ى الكويت /al-kuwajt/ ۋە-كۈۋات-ى تدمير /tadmur/ ۋەدەمۇر-ى	ۋەتىپە ۋەتىمۇر-ى

					تکریت /tikri:t/ თიქრით-ი باتنة /ba:tna/ ბათნა تطوان /tit'wa:n/ თიტვან-ი الفرات /al-fura:t/ ალ-ფურათ-ი	პალმირა ბატინა ტეტუან-ი ევფრატ-ი
5.	ث	/θ/	ث		اَنْتَرْوَاضُونِيْمَهْبُون: ثابت /θa:bit/ საბით-ი هيثم /hajθam/ ჰაისამ-ი ثريا /θuraja/ სურაია قُوَّاضُونِيْمَهْبُون: يُثْرِب /jaθrib/ იასრიბ-ი شِيخ عَمَان /ʃajx ʕuθma:n/ შაიხ უსმან-ი ثابور /θa:bū:r/ საბურ-ი	შეიხ ოსმან-ი თაბორი
6.	ج	/dʒ/	ج		اَنْتَرْوَاضُونِيْمَهْبُون: جميل /dʒami:l/ ჯამილ-ი مَاجِد /ma:dʒid/ მაჯიდ-ი جمال /dʒama:l/ ჯამალ-ი نَجِيب /nadʒi:b/ ნაჯიბ-ი نَجْم /nadʒm/ ნაჯმ-ი قُوَّاضُونِيْمَهْبُون: الجزيرة /al-dʒazi:ra/ ალ-ჯაზირა جَدَّة /dʒidda/ ჯიდდა نَجْرَان /nadʒra:n/ ნაჯრან-ი الحَجَاز /al-hidža:z/ ალ-ჰიჯაზ-ი الْجَزَائِر /al-džaza:ʔir/ ალ-ჯაზაირ-ი طَنْجَة /t'anđza:/ ტანჯა جَبَل طَارِق /dʒabal t'a:iq/ ჯაბალ ტარიკ-ი الْجَيْزَة /al-dži:za/ ალ-ჯიზა قَرْطَاجَا /qart'a:dža:/ კარტაგენ-ი	გამალ (ეგვ.) გამალ აბ-დელ ნასერ-ი არაბეთის ნახ. კუნძული ჯიდდა შიკაზ-ი ალ-ჟირ-ი ტანჯერ-ი გიბრალტარ-ი გიზა კართაგენ-ი
7.	ح	/h/	ح		اَنْتَرْوَاضُونِيْمَهْبُون: محمود /maħmu:d/ მაჰმუდ-ი حسن /hasan/ ჰასან-ი حامد /ħa:mid/ ჰამიდ-ი حافظ /ħa:fīð/ ჰაფიზ-ი إسحاق /ʔišħa:q/ ისჰაკ-ი	

				قۇپۇنىمەدى: الحجاز /al-hidža:z/ ალ-ჰიჯაზ-ი حلوان /hulwa:n/ ჰულვან-ი البررين /al-bahrajn/ ალ-ბაჰრაინ-ი حلب /halab/ ჰალაბ-ი حمص /hims/ ჰიმს-ი	ჰىجەز-ი ჰېლვან-ი ბაჰრეინ-ი ალებო ჰიმს-ი
8.	خ	/x/	خ	انىرىپۇنىمەدى: خالد /xa:lid/ ხალىد-ი خلدون /xaldu:n/ ხალდۇن-ი خطيب /xat'i:b/ ხატىپ-ი قۇپۇنىمەدى: الخرطوم /al-xart'u:m/ ალ-ხარტუმ-ი الخليل /al-xali:l/ ალ-ხალىل-ი	ხარტუმ-ი ჰېදىرەن-ი
9.	د	/d/	د	انىرىپۇنىمەدى: دیاب /dija:b/ დიაბ-ი داود /da:wu:d/ داود-داود درويش /darwi:j/ დროიშ-ი دانیال /da:nija:l/ დანიალ-ი قۇپۇنىمەدى: دبي /dubaj/ დუბაი دمشق /dimaq/ დიმაშკ-ი دجلة /didžla/ დიჯლა	დამასკო ტიგროს-ი
10.	ذ	/ð/	ڏ	انىرىپۇنىمەدى: ذکي /ðakijj/ ڏاکى ذبيان /ðubja:n/ ڏۇبىان-ი ذكرى /ðikra:/ ڏىكرا قۇپۇنىمەدى: هہد /ðahab/ ڏاھاب-ი	ڏاھاب-ი
11.	ر	/r/	ر	انىرىپۇنىمەدى: رشيد /raʃi:d/ راشید-ი رضوان /rid'wa:n/ رىضوان-ი رانيا /ra:nija:/ رانیا قۇپۇنىمەدى: الرباط /ar-riba:t/ ار-ریبادەت-ი الرياض /ar-rija:d/ ار-ریاض-ი الرقة /ar-raqqa/ ار-رۇققە	راشید-ი ریاض-ი رۇققە

12.	ز	/z/	%	اَنْتَرْوَპُოնِيْمَجْهَبِ: زابد /za:jid/ ზაიდ-ი زکریا /zakarija:/ ზაჰირ-ი زاهر /za:hir/ ზაჰირ-ი قُوْپُونِيْمَجْهَبِ: زنبار /zanziba:r/ ზანზიბარ-ი زواره /zuwa:ra/ ზუვარა زبید /zabi:d/ ზაბიد-ი	
13.	س	/s/	تا	اَنْتَرْوَპُონِيْمَجْهَبِ: سلمان /salma:n/ سالმან-ი سميرة /sami:ra/ سامირა سلیم /sali:m/ سالیم-ი سف /sajf/ ساچ-ი قُوْپُونِيْمَجْهَبِ: سوريا /su:rija:/ سურია السودان /as-su:da:n/ اس-سۇدۇن-ى سقطرة /suqut:ra/ سۇقۇتىرىد سيناء /si:na:?:/ سىنە	سირია سۇدۇن-ى سۇقۇتىرىد
14.	ش	/ʃ/	ش	اَنْتَرْوَპُოنِيْمَجْهَبِ: شاكر /ʃa:kir/ შაქირ-ი شريف /ʃari:f/ შარიფ-ი شكري /ʃukri:/ შუქრი قُوْپُونِيْمَجْهَبِ: الشام /aʃ-ʃa:m/ اش-شام-ى الشارقة /aʃ-ʃa:riqa/ اش-شارقى	شام-ى (სირია) شارقى
15.	ص	/sˤ/	تا	اَنْتَرْوَპُოنِيْمَجْهَبِ: صفا /sˤafa:/ ساتقا صلاح /sˤala:h/ سالაჰ-ი قُوْپُونِيْمَجْهَبِ: الصومال /asˤ-sˤu:ma:l/ اس-سۇماლ-ى صناعة /sˤanˤa:?:/ سادى صور /sˤu:r/ سۇر-ى	سومال-ى
16.	ض	/dˤ/	ر	اَنْتَرْوَპُოنِيْمَجْهَبِ: ضحي /dˤuħa:/ دېھىز ضاهر /dˤa:hir/ داჰىر-ى رمضان /ramadˤa:n/ رامادان-ى	

20.	غ	/ɣ/	ڻ	ڏન્ટર્પોન્નિથેં: غાલબ /ya:lib/ ڏાલિબ-િ ગ્રીબ /χari:b/ ڏારિબ-િ ગ્સાન /χassa:n/ ڏાસાન-િ ગ્નિય /χunajm/ ڏણનાિમ-િ ફ્રોન્નિથેં: ગ્રેઝ /χazza/ ڏાથ્ઝા الغربيّة /al-χarbijja/ ڏલ-ڏારબિજા الغردقة /al-χardaqa/ ڏલ-ڏારદકા ગડામસ /χada:mis/ ڏાધામિસ-િ أغادير /?aya:di:r/ ڏલાધિર-િ ગ્રાનાત્ય /χarna:t'a/ ڏારનાટ્યા	ڏાસાન-િ	ڏાથ્ઝા (નાત. ڏાથ-િસ) ڏારિબ-િ શ્વરગાદા ગડામેસ-િ અગાધિર-િ ગ્રાનાટ્યા
21.	ف	/f/	ڙ	ڙન્ટર્પોન્નિથેં: ફિચલ /fajs'al/ ڙડાસાલ-િ ફાત્મે /fa:tima/ ڙડાટ્મિમા ફારસ /fa:ris/ ڙડારિસ-િ બોસ્ફ /ju:suf/ ૦ષાણુષ્ફ-િ ફ્રોન્નિથેં: ફાસ /fa:s/ ڙડાસ-િ الفلوحة /al-fallu:dža/ ڏલ-ڙડાલલુજા الكوفة /al-ku:fa/ ڏલ-્જુષ્ફા فاس્ટિન /filast'i:n/ ڙડાલાસટિન-િ		ڙડાસ-િ ૭ડાલુજા ્જુષ્ફા ૩ડાલેસટિના
22.	ق	/q/	ڦ	ڦન્ટર્પોન્નિથેં: قابوس /qa:bu:s/ ڦડાબુસ-િ قاسم /qa:sim/ ڦડાસિમ-િ قططان /qaħt'a:n/ ڦડાખ્તાન-િ قربيش /qurajʃ/ ڦ્જુરાિષ-િ ફ્રોન્નિથેં: قطر /qat'ar/ ڦડાથાર-િ القاهرة /al-qa:hira/ ڏલ-ڦડાથિરા القيروان /al-qajrawa:n/ ڏલ-ڦડાિરાવાન-િ العقبة /al-ħaqaba/ ڏલ-ڦડાબા قرطبة /qurt'uba/ ڦ્જુરથુબા مقديشو /maqdi:ʃu:/ ڦડાકદિશુ مالقا /ma:laqa/ ڦડાલાકા الغردقة /al-χardaqa/ ڏલ-ڦારદકા العراق /al-ħira:q/ ڏલ-૦રાક-િ		ڦડાબુસ-િ ڦડાસિમ-િ ڦડાખ્તાન-િ ڦ્જુરાિષ-િ ڦડાથાર-િ ڦડાથિરા ڦડાિરાવાન-િ ڦડાબા ڦ્જુરથુબા ڦડાકદિશુ ڦડાલાકા ڦારદકા ڦરાક-િ

23.	ك	/k/	ك	أَنْتَرَوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: كَرِيمٌ /kari:m/ كَارِيْم مَهَبِي كَاظِمٌ /ka:ðim/ كَاظِم مَهَبِي قُوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: كَرْبَلَاءٌ /karbala:/ كَرْبَلَاء مَهَبِي الْكُوفَةُ /al-ku:fa/ الْكُوفَة مَهَبِي الْكُوْيَتُ /al-kuwajt/ الْكُوْيَت مَهَبِي أَكَدَالُ /?akda:l/ أَكَدَال مَهَبِي	كَهَرْبَلَاء مَهَبِي كَعَفَاء مَهَبِي كَعَوْيَت مَهَبِي أَغْدَال مَهَبِي
24.	ل	/l/	ل	أَنْتَرَوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: لَبْنَى /lubna:/ لَبْنَى مَهَبِي صَلَاحٌ /sala:h] سَالَاح مَهَبِي لَطْفَى /lut:f:i/ لَطْفَى مَهَبِي لَبِيدٌ /labi:d/ لَبِيد مَهَبِي قُوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: لَبِيَّا /li:bja:/ لَبِيَّا مَهَبِي لَبَنَانٌ /lubna:n/ لَبَنَان مَهَبِي	لَبَنَان مَهَبِي
25.	م	/m/	م	أَنْتَرَوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: مُوسَى /mu:sa:/ مُوسَى مَهَبِي مُحَمَّد /maħmu:d/ مُحَمَّد مَهَبِي مُحَمَّد /muħammad/ مُحَمَّد مَهَبِي مَرَاد /mura:d/ مَرَاد مَهَبِي مَرْوَانٌ /marwa:n/ مَرْوَان مَهَبِي مَصْرُ /mis:r/ مَصْر مَهَبِي الْمَغْرِبُ /al-mayrib/ الْمَغْرِب مَهَبِي مَرَّا كِش /marra:kis/ مَرَّا كِش مَهَبِي مَكْنَاس /mikna:s/ مَكْنَاس مَهَبِي	مَعْتَاد مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي مَهَبِي
26.	ن	/n/	ن	أَنْتَرَوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: نَافِيْ /na:jif/ نَافِيْ مَهَبِي نَبِيلَةٌ /nabi:la/ نَبِيلَة مَهَبِي نَاصِرٌ /na:sir/ نَاصِر مَهَبِي نَاهِيٌ /na:dʒi:/ نَاهِي مَهَبِي نَادِرٌ /na:dir/ نَادِر مَهَبِي قُوْكَوْنِيْمَاجَهَبِي: نَجْدٌ /nadʒd/ نَجْد مَهَبِي النَّيلُ /an-ni:l/ النَّيل مَهَبِي النَّجْفُ /an-nadʒaf/ النَّجْف مَهَبِي	نَجْد مَهَبِي نَيل مَهَبِي نَجْف مَهَبِي

27.	ه	/h/	ه	اَنْتَرْوَპُوْنِيْمِيْجِيْ: هشام /hiʃa:m/ ئىشام-ى هادى /ha:di:/ ئادى هيثم /hajθam/ ئاساما-ى هانى /ha:nɪ:/ ئانى قُوْنُونِيْمِيْجِيْ: دمنهور /damanhu:r/ داماشۇر-ى دھلق /dahlaq/ دەلەق-ى وھران /wahra:n/ ۋەرەن-ى	ئىرىاد-ى
28.	و	/w/	و	اَنْتَرْوَპُوْنِيْمِيْجِيْ: ورد /ward/ ۋارڈ-ى وليد /wali:d/ ۋالىد-ى قُوْنُونِيْمِيْجِيْ: وادان /wa:da:n/ ۋادان-ى الجوف /al-dżawf/ ალ-ჯەۋەف-ى	
29.	ي	/j/	ي	اَنْتَرْوَპُوْنِيْمِيْجِيْ: يمينة /jami:na/ ئامىنە يعقوب /jaʕqu:b/ ئاقۇپ-ى قُوْنُونِيْمِيْجِيْ: اليمن /al-jaman/ ალ-ئامان-ى يافأ /ja:ffa:/ ئاۋاد يثرىب /jaθrib/ ئاسارىب-ى	ئەگۈزى-ى ئەمەن-ى مەسىنە
30.	-	/a/	ا	اَنْتَرْوَპُوْنِيْمِيْجِيْ: ورد /ward/ ۋارڈ-ى ذكىي /ðakijj/ ۋاڭى-ى محمد /maħmu:d/ مەھمۇد-ى قُوْنُونِيْمِيْجِيْ: النَّجْف /an-nadżaf/ ان-نەذەف-ى دھلق /dahlaq/ دەلەق-ى نجد /nadžd/ نەزەد-ى	ئەڭەزى-ى ئەڭەد-ى
31.	ۇ	/u/	ۇ	اَنْتَرْوَპُوْنِيْمِيْجِيْ: عمر /ħumar/ ۇمەرم-ى عثمان /ħuθma:n/ ۇسمانم-ى ذبيان /ħubja:n/ ۋېبىان-ى	

				ტოპონიმები: عُمان /fuma:n/ უმან-ი طَرَابِلُس /t'ara:buls/ ტარაბულს-ი ظَفَار /ðufa:r/ ზუფარ-ი	ომან-ი ტრიპოლ-ი
32.	-	/i/	ი	ანთროპონიმები: يَاسِر /ja:sir/ იასირ-ი جُونِيز /ju:nis/ იუნის-ი ტოპონიმები: بَابِل /ba:bil/ ბაბილ-ი الْحَجَز /al-hidža:z/ ალ-ჰიჯაზ-ი مَرَّاكِش /marra:kis/ მარრაქეშ-ი	ბაბილონ-ი ჰიჯაზ-ი მარაქეშ-ი
33.	ة	/t/	გრძელი ა-ს شَجَرَة: ت سَمِيرَة شَجَرَةَ وَزَرَةَ- ثَوْ: Ø	ანთროპონიმები: فَاتِحة /fa:tihha/ ფათიჟა سَمِيرَة /sami:ra/ სამირა صَافِيَة /sˤa:fija/ ტოპონიმები: مَكَّة /makka/ მაქკა غَزَّة /yazza/ ღაზზა جَدَّة /dʒidda/ ჯიდდა حَمَّة /ħama:t/ ჰამათ-ი هَرَة /hira:t/ ჰერათ-ი	მექა ღაზზა ჯიდდა ჰამათ-ი ჰერათ-ი

ხმოვნების გადმოტანა

ტრანსლიტერაციისას არაბულიდან ქართულში გადმოვა მხოლოდ მოკლე ხმოვნები: ა, ი, უ, თუმცა ე და ო ხმოვნები სანქცირებულია იმ გეოგრაფიულ და სხვა საკუთარ სახელებში, რომლებშიც ისინი ტრადიციულად დამკვიდრდნენ: ბერუთი, ერაყი, აჰმედი, ომანი, ომარი, ოსმანი და სხვ.

მსაზღვრელი „ალ“ არტიკულის გადმოტანა

ა (ალ) მსაზღვრელი არტიკლი, შესაძლოა, საერთოდ არ გადმოვიდეს ქართულში (მაგ., გეოგრაფიულ სახელებში: სუდანი, ერაყი, ქუვეითი, მედინა, რაბატი...), ან გადმოვიდეს სრულად (ალჟირი), ან გადმოვიდეს ასიმილირებული სახით (არაბული ანბანის იმ 14 თანხმოვანთან, რომელთანც მსაზღვრელი „ალ“ არტიკლის ლ თანხმოვანი სრულად ასიმილირდება: არ-რიადი/ერ-რიადი...), ან გადმოვიდეს მოკვეცილი სახით (მაგ., გეოგრაფიულ სახელში: ალ-ახდარია > ლახდარია და სხვ.). თანამედროვე ტრანსლიტერაციის წესებით „ალ“ არტიკლის შემცველი ერთიდაიგივე საკუთარი სახელი, შესაძლოა, გადმოვიდეს რამდენიმე ფორმით და გრაფიკულადაც გამოიყოს ან დეფისით, ან დაინტეროს წინა და/ან მომდევნო სახელთან ერთად, ან დაიწეროს განცალკევებით:

ჯალალუ-და-დინ; ჯალალ-ად-დინ; ჯალალ-ედ-დინ; ჯალალ ალ-დინ...
აბდუ-რ-რაჰმან; აბდ-არ-რაჰმან, აბდ ალ-რაჰმან, აბდულრაჰმან, აბდელრაჰმან

თუ სახელი იწყება ჩამოთვლილი 14 თანხმოვნიდან ერთ-ერთით:

„اَللّٰهُمَّ اسْمِنِي بِسَمْنَةً“ არტიკულით განსაზღვრული სახელის პირველი თანხმოვნის გაორკეცება. ეს აისახება როგორც წარმოთქმასა და დაწერილობაში, ისე – ტრანსკრიფციაში. მაგ., არ უნდა გაორმაგდეს: ალ-დავლა (და არა – ად-დავლა).

თუმცა, თანამედროვე ტრანსლიტერაციის ნორმების მიხედვით, ზემოთ ჩამოთვლილი 14 თანხმოვნით დაწყებული სახელის „**اَللّٰهُمَّ اسْمِنِي بِسَمْنَةً**“ განსაზღვრისას სახელის პირველი თანხმოვანი არ უნდა გაორმაგდეს: ალ-დავლა (და არა – ად-დავლა).

ალ არტიკულში არ უნდა იქნას არეული დამოუკიდებელი ლექსიკური ერთეული:

ალ ქ (ოჯახი, სახლეული, სანათესაო, საგვარეულო), რომელიც გადმოდის ფუძის სახით, -ი სახელობითი ბრუნვის ნიშნის გარეშე და იწერება ცალკე:

ალ საბაჰ-ი, ქუვეითის სახელმწიფოს მმართველი საგვარეულო;

ალ საუდ-ი, საუდის არაბეთის სამეფოს მმართველი საგვარეულო.

არაბული საკუთარი სახელის შემადგენელი ნაწილია ქუნია – მამობის, დედობის ან ძეობის აღმნიშვნელი სახელი, რომელიც მოსდევს საკუთარ სახელს (ალამს):

აბუ – მამა; ომარ აბუ თამამ-ი (ომარ-ი თამამის მამა);

იბნ – ძე, ვაჟიშვილი (რომელიც თუ სახელს არ იწყებს, სალიტერატურო არაბულში წარმოითქმის, როგორც ბნუ – მუჰამმადუ ბნუ აბდილ-ლაჰ/მუჰამედ-ი აბდალ-ლაჰის ძე);

შესაძლოა, პირველება ცნობილი იყოს შერქმეული სახელით (ლაკაბით), რომელიც ფორმით მამობის/ძეობის აღმნიშვნელი სახელია:

აბუ ჰანიფა (სუნიტი იმამი, ჰანიფიტური მაზჰაბის ფუძემდებელი);

იბნ სინა (ავიცენა, ცნობილი არაბი მეცნიერი, მედიკოსი, ფიზიკოსი);

იბნ ბატუფა (ცნობილი არაბი მოგზაური და გეოგრაფი);

აბუ (მამა) სასაუბრო და დიალექტურ ფორმებში ხშირად ალიფის გარეშე გვაქვს [ბუ]:

აჰმად ბუ იუსუფ-ი (აჰმედ-ი იუსუფის მამა); ბუ ადამ-ი;

ბნუ (ძე) სასაუბრო და დიალექტურ ფორმებში გვაძლევს ბენ / ბინ ვარიანტებს:

ტაჰარ ბენ ჯელუნ-ი (ცნობილი თანამედროვე მაროკოელი მწერალი);

კაბუს ბინ საიდ ალ საიდ-ი (ომანის სულთანი, გარდაიცვალა 2020 წ.).

ოსამა ბინ ლადენ-ი / ოსამა ბენ ლადენ-ი (ცნობილი ტერორისტი, სალაფიტი, ჯიჰადის მებრძოლი, ალ-კაიდას ტერორისტული ქსელის დამაარსებელი, მოკლეს 2011 წ.).

გამომდინარე იქიდან, რომ საკუთარი სახელი ყველაზე იოლად იღებს და ითვისებს სასაუბრო და დიალექტურ ფორმებს, ბუ, ბენ / ბინ ფორმები უკვე სოციალიზებულია ოფიციალურ ნომენკლატურაში და გვხვდება დაბადების მოწმობებში, პასპორტებში და ა.შ.

ყველა დასახელებული ფორმა – იბნ, ბნუ, ბენ, ბინ და აბუ, ბუ, აბი ქართულად გადმოდის უცვლელად და სრულად.